

Ὁ Ἔρως ὄμως, ἀτρόμητος καὶ πανούργος, χωρὶς ποσῶς νὰ πτοηθῇ ἐκ τῆς ἐπιληθείσης συγχύσεως, ἐξάδισε στερεῶ βήματι πρὸς τὸν Δία, καὶ γονυπετήσας πρὸ αὐτοῦ μετὰ τῆς Ψυχῆς, ἀπαράλλακτα ὡς γονυπετοῦσιν εἰς τὸ θέατρον πρὸ τῶν ὠργισμένων πατέρων οἱ ζητοῦντες νὰ ἐξιλεώσωσιν αὐτοὺς ἐρασταί, ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν περίπου τὰ ἑξῆς:

— Ζεῦ πάτερ! εἶπε· συγχώρησόν με ὅτι ἔλαβον τὴν αὐθάδειαν νὰ ταράξω τὴν ἐορτὴν σου ἀπρόσκλητος καὶ ἀπροσδόκητος, καὶ νὰ πρᾶξω τὴν ὀλύμπειον ἐθιμοτυπίαν, εἰσάγων θνητὴν εἰς δώματα ἀθανάτων· ἀλλὰ, πάτερ, καταδιωκόμενος καὶ ῥαδιουργούμενος ἄνευ αἰτίας, ποῦ ἄλλοῦ ἠδυνάμην νὰ εὕρω προστασίαν καὶ καταφυγὴν ἢ παρὰ τοὺς ὑψηλοὺς πόδας τοῦ θρόνου σου; καὶ πότε ἄλλοτε ἤθελον τύχει εὐκαιρίας νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν θεῖαν σου εὐμένειαν, ἀροῦ διετέλουν φυλακισμένος καὶ φρουρούμενος, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἤμην ἀσθενὴς, καὶ μόλις πρὸ μικροῦ, χάρις εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ καλοῦ φίλου μου Ἑρμοῦ, κατιώρθωσα νὰ ἐκφύγω τῆς εἰρκτῆς μου; Ναί, πάτερ! ἤμην φυλακισμένος, καὶ φυλακισμένος παρὰ τῆς μητρὸς μου· διατί; διότι ἠράσθην θνητῆς, ἀξίας Θεῶν κατὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ψυχὴν· εἶνε τοῦτο ἔγκλημα, ὕπατε Θεεῖ; ἀλλ' ἡ μήτηρ μου αὐτὴ, ἧς τοσοῦτον προσέβαλε τὴν θεῖαν αἰδῶ ἢ πράξις μου, δὲν ἠράσθη ἐπίσης θνητοῦ; δὲν ἦτο θνητὸς ὁ Ἀγχίστης, δὲν ἦτο θνητὸς ὁ Ἄδωνις; Σὺ αὐτὸς, πάτερ μου, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος οὔτε ν' ἀτεινῆ κανὼν δύναται ἡ προσβολή, δὲν ἐτίμησες διὰ τοῦ θεοῦ σου ἔρωτος τὴν Σεμέλην, τὴν Ἀλκμήνην, τὴν Ἰὼ, τὴν...

— Ἀρκεῖ! μὴ φωνάζης πρᾶλυμένε! διέκοψεν ὁ Ζεὺς.

— Ἐπειτα, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἔρως, ἐξαπτόμενος ὄλονεν, ἡ κυρία μήτηρ μου, ἧτις φροντίζει τόσον πολὺ περὶ τῆς θείας ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς θείας ἠθικῆς, ἐπρεπεν αὐτὴ πρώτη νὰ δίδῃ τὸ καλὸν παράδειγμα, καὶ νὰ μὴ τρέφῃ τὴν ἀνθρώπινον καταλαλιάν καὶ τὴν γλωσσακλίαν τῶν ἐπὶ γῆς γυναικῶν διὰ τῆς ἀσυμφύλου συζυγίας τῆς· ἐντρέπομαι νὰ ἀναδιφῶ ἐνώπιόν σου τὴν πολυφύλλον ἱστορίαν τῆς ἀπεράντου ἐρωτολογίας τῆς...

— Αὐτὰ εἶνε περιττά, ὑπέλαθε πάλιν ὁ Ζεὺς· τί θέλεις;

— Θέλω νὰ μείνω ἀνενόχλητος· θέλω ν' ἀγαπῶ τὴν Ψυχὴν μου, χωρὶς ἡ σεμνὴ μήτηρ μου νὰ πειράζεται καὶ νὰ ἀγανακτῆ καὶ νὰ με καταδιώκῃ· θέλω νὰ ἤμαι κύριος τῆς καρδίας μου, ὡς αὐτὴ εἶνε τῆς ἰδικῆς τῆς.

— Τὴν ἀγαπᾷς λοιπὸν ἀληθῶς τὴν δεσποινίδα Ψυχὴν;

— Ἄν τὴν ἀγαπῶ; ..

— Τὴν νυμφεύεσαι;

Ὁ Ἔρως ἐκοντοστάθη ὀλίγον, διότι τοῦ ἤρχετο κἄπως ἀπροσδόκητος ἢ τοιαύτη ἐρώτησις· ἀλλ' ὁ δισταγμὸς του ὑπῆρξε βραχύς, καὶ ἀπήντησεν εὐθὺς μετ' ὀλίγον:

— Μάλιστα, πάτερ, τὴν νυμφεύομαι!

— Ἔστε, λοιπὸν ἀνὴρ καὶ γυνή! εἶπεν ὁ πατριάρχης τῶν Θεῶν καὶ τοὺς κύλόγησεν.

Οὕτως ἐνυμφεύθησαν ὁ Ἔρως καὶ ἡ Ψυχὴ. Ὅτε δὲ οἱ λοιποὶ Θεοὶ συνῆλθον ἐκ τῆς πρώτης των ἐκπλήξεως, εἶδον μετὰ νέας ἀπορίας ὅτι ἡ ἐσπερινὴ των συναναστροφή μετεβλήθη εἰς γάμους, καὶ συμμετέσχον πάντες φειδροὶ τῆς νέας αὐτῆς αὐτοσχεδίου πανηγύρεως.

Τώρα δὲ, ἀναγνώστὰ μου, ἄς τελειώσω τὸ διήγημά μου ὅπως τὸ ἤρχισα, διὰ τῆς τυπικῆς ἐκείνης φράσεως δι' ἧς, ὡς ἐνθυμεῖσαι, ἐπέβαινε πάντοτε ἡ μυθολόγος μάμμη σου τὸ παραμῦθι τῆς, ἐπιλέγων ὡς ἐκείνη· καὶ ἐπέρασεν ἐκεῖνοι καλὰ καὶ ἡμεῖς καλλιέστερα, μολονότι ἀγνοῶ ἀληθῶς ἂν ἐπέρασες καλὰ ἐν τῇ ἀναγνώσει τοῦ διηγήματος τούτου.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—οοο—

Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου οἱ περὶ Ἰερωσύνης λόγοι κλ. ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Δαρθέου Εὐελπίδου. Μέρους Α'. Ἀθῆναι 1867.

Ὁ ἀρχιμανδρίτης Κ. Εὐελπίδης εἶχε κατ' ἀρχὰς σκοπὸν νὰ ἐκδώσῃ τοὺς περὶ Ἰερωσύνης λόγους τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κατὰ τὸ κείμενον τοῦ Μονφοκῶν, προσθέτων μικρὰ τινα μόνον σχόλια, διασαφηνίζοντα τὰ δυσχερέστερα τῶν χωρίων· ἀλλ' ἔπειτα, ἐπειδὴ ἠδυνήθη νὰ συμβουλευθῇ δύο ἀρχαῖα ἀντίγραφα τῶν λόγων τούτων, σωζόμενα εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς ἐν Ἀθῶνι μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, μετέβαλε γνώμην, καὶ ἐπεχείρησε δι' ἀντιπαράθεσεως τῶν μᾶλλον δοκίμων ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐκδόσεων πρὸς τὰ δύο ἐκεῖνα χειρόγραφα νέαν ὅλως καὶ ἰδίαν ἐκδοσιν, τῆς ὁποίας πρόκειται τὸ πρῶτον τεῦχος, περιέχον τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὸν πρῶτον λόγον.

Τὸ ἔργον ἀπέβη ἐντεῦθεν σπουδαιότερον τοῦ κατ' ἀρχὰς μελετηθέντος. Τὰ δύο χειρόγραφα τῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου δὲν ἦσαν μὲν ἀγνωστα ἄχρι τοῦδε, ἀλλὰ πρώτην φοράν γίνεται αὐτῶν χρῆσις· ἔχουσι δὲ ὡς φαίνεται ἰκανὴν ἀξίαν, πρὸς τοῖς ἄλλοις διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτῶν, διότι τὸ μὲν ἐγράφη ἐν τῇ

ΙΔ' τὸ δὲ ἐν τῇ ΙΑ' ἑκατονταετηρίδι, καὶ τὸ πάντων κυριώτατον ἢ μὲν σύγκρισις αὐτῶν πρὸς τὰς προγενεστέραις ἐκδόσεις ἐγένετο μετὰ πλείστης ἐπιμελείας, ἐν διαφωνίαις δὲ ἢ προτιμητέα γράφη ὠρίσθη, καθ' ὅσον δηλοῦται ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος πρώτου λόγου, μετὰ κρίσεως καὶ ἐπιστήμης οὐ τῆς τυχοῦσης.

Ὅπως ἄλλως τε ὁ Ἀρχιμανδρίτης Κ. Εὐελπίδης ἦτο παρεσκευασμένος κατὰ τε τὴν εὐφυίαν καὶ τὴν μελέτην πρὸς διεξαγωγήν τοῦ ἔργου τούτου, καταφαίνεται ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς ἢν αὐτοῦ προέταξεν. Ἴσως ὁ βίος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ αἱ ῥητορικαὶ ἀρεταὶ τοῦ ἀπαρκυλλίου ἐκείνου διδασκάλου τῆς ἐκκλησίας ἠδύναντο νὰ ἐκτεθῶσι πληρέστερον καὶ κομψότερον. Ἀλλὰ τὰ κεφάλαια τὰ ἐξετάζοντα πότε ἀπεδόθη αὐτῷ τὸ ἐπώνυμον Χρυσόστομος καὶ τίς ἦν ὁ τοῦ Χρυσοστόμου φίλος Βασίλειος, μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ ἡμέτερος ἐκδότης ἐκτιμητῆται ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν πραγμάτων περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ, καὶ λεπτότητα πνεύματος ἐπιτηδεῖαν νὰ ἀνευρίσκῃ τὴν ἀλήθειαν ἐν μέσῳ τῶν ποικιλοτέρων καὶ μᾶλλον συγκεχυμένων γνωμῶν.

Μίαν μόνον θέλομεν ὑποβάλλει παρατήρησιν εἰς τὸν νέον τοῦτον τῆς φιλολογίας ἡμῶν λειτουργόν. Ὄταν προσκαλῆ τις ξένους εἰς τὴν τράπεζάν του δὲν εἶναι συνήθεια νὰ ἐγκωμιάζῃ ὁ ἴδιος τὰ παρατιθέμενα, ἀλλ' ἔχει τὴν ὑπομονὴν νὰ πράξῃσι τοῦτο οἱ συνδαιτυμόνες. Ὁ ἐκδότης ἡμῶν δὲν εἶχε, φαίνεται, τὴν ὑπομονὴν ταύτην· διότι ἐν σελίδι τῇ ις' τῶν προλεγομένων βεβαιοῖ ὅτι ἡ ἐκδοσις αὐτοῦ εἶναι οὐ μόνον ἐφάμιλλος, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἀνωτέρα τῶν προὑπάρχουσῶν· ὑπερ δύναται ἴσως νὰ φανῇ εἰς πολλοὺς τόσον μᾶλλον παράδοξον, ὅσον τὸ πρᾶγμα ἐνδεχόμενον νὰ ἦναι ἀληθές, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ πιστοποιήσωμεν, διότι δὲν ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν εἰμὴ τὸν ἓνα τῶν ἐξ' λόγων· ὥστε ἀνάγκη νὰ πιστεύσωμεν τὸν λέγοντα *sur parole*, ὡς ἤθελεν εἶπει ὁ Γάλλος.

Κ. Π.

Ὁ ἐκ τῆς εὐαγοῦς Μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου αἰδέσιμος ἀρχιμανδρίτης Κ. Δωρόθεος Εὐελπίδης ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις τὸ πρῶτον μέρος πονήματος, σκοποῦντος νέαν ἐκδοσιν καὶ ὑπομνηματισμὸν τῶν περὶ Ἱερωσύνης περισπουδάστων λόγων Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Γνωστὸν ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι ἀπαρτίζουσιν ὀλόκληρον σύγγραμμα, καὶ ὅτι τάσσονται μεταξὺ τῶν ἐντελεστέρων ἀριστουργημάτων τοῦ σοφοῦ ἐκείνου πατρὸς τῆς ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πρῶτος αὐτῶν μετὰ τῶν ὑπομνημάτων τοῦ ἀρχιμανδρίτου καίτοι ἤδη ὑπ' ὄψιν τοῦ κοινοῦ, ἱκανοῦ νὰ ἐκτιμῆσθαι τὴν μέθοδον καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν τοῦ ἐκδότου, ἀρκούμεθα νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινά.

Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ, ἣτις διὰ τὴν ἔκτασιν ἐδύνατο ν' ἀποτελέσθαι ἰδιαίτερον τόμον, ὁ συγγραφεὺς διηγείται τὸν βίον τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ ἐνδιατρίβει περὶ τὴν ἐξέτασιν πολλῶν ζητημάτων καὶ σήμερον ἐπιθέμενος ἀμφισβητούμενων, εἰς ἃ δίδουσιν ἀφορμὴν τὰ συγγράμματα τοῦ βαθυκλεοῦς ἐκείνου ἱεράρχου· καταλήγει δὲ αὐτὴν διὰ πολυμαθοῦς βιβλιογραφικῆς ἀνακρίσεως περὶ τῆς ἀξίας τῶν περὶ Ἱερωσύνης λόγων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπανάληψις τῶν τίτλων κεφαλῶν τινῶν, ἀρκεῖ ν' ἀποδείξῃ οὐ μόνον τὴν ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως ὠφέλειαν καὶ τέρψιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπειρίαν μεθ' ἧς ὁ συγγραφεὺς, ἀπανθίσας πολλὰ λεπτομερῆ ζητήματα, συνέπηξεν εἰδικὸν ἀντικείμενον ἐρεῦνης, φέρε παραθέσωμεν αὐτοὺς ἐνταῦθα·

«Πότε ἀπεδόθη τῷ συγγραφεῖ τὸ ἐπώνυμον Χρυσόστομος» σελ. 40.

«Πότε προεβλήθησαν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν ὁ Βασίλειος καὶ Χρυσόστομος,» σελ. 62.

«Τίς ἦν ὁ τοῦ Χρυσοστόμου φίλος Βασίλειος;» σελ. 71.

«Πότε συγγραφέντες ἐξεδόθησαν οἱ περὶ Ἱερωσύνης λόγοι;» σελ. 92.

«Περὶ τῶν πηγῶν τοῦ κειμένου τῶν λόγων.» σελ. 104.

«Περὶ τῶν ἐκδόσεων καὶ τῶν εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν παραφράσεων τῶν λόγων.» σελ. 116. κλ.

Μετὰ τὴν εἰσαγωγήν ὁ ἀρχιμανδρίτης μεταβαίνει εἰς τὸ κείμενον τῶν λόγων, καὶ ἐπιδιορθῶν αὐτὸ κατὰ τὰς δοκιμωτέρας ἐκδόσεις, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ πολύτιμα τοῦ Ἀθῶνος χειρόγραφα, ὧν πρῶτος αὐτὸς ποιεῖται σήμερον χρῆσιν, σχολιάζει φιλολογικῶς, γραμματικῶς, ἱστορικῶς καὶ θρησκευτικῶς πᾶσαν φράσιν καὶ σχεδὸν πᾶσαν λέξιν. Ἐπικαλούμενος δὲ τὴν μαρτυρίαν καὶ ἄλλων, συμπληροῖ καὶ διαλευκαίνει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἱεροῦ συγγραφέως, ὠφελοῦμενος μετὰ πολλῆς κρίσεως καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαχίστων νύξεων, ὧν βρῖθουσιν οἱ λόγοι, περὶ τε τῶν συμβεβηκότων τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ τοῦ βίου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· ἀλλὰ καὶ τῶν παρὰ τῶν θύραθεν συγγραφέων ῥηθέντων, ὅσα σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὰς σκέψεις τοῦ θεοῦ ῥήτορος, μέμνηται εὐκαίρως, καὶ μετ' ἐπιστασίας σταχυολογεῖ πάντα τὰ συντείνοντα εἰς πληρεστέραν καὶ ἀληθεστέραν ἐξήγησιν, πληρῶν οὕτω τοὺς πόθους τῶν θαυμαστῶν τῶν περὶ Ἱερωσύνης λόγων.

Οἱ ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἀναγνώσται θέλουσιν ἀπορήσει βλέποντες τοιαύτην ἐκδοσιν ἐξεληθοῦσαν ἐκ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀθῶνος, δι' ἣν ὁ ἡμέτερος ἀρχιμανδρίτης συνεβουλεύθη τὰ ἀξιολογώτατα τῶν πονημάτων ὅσα συνετέλουν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, οὐ μόνον τὰ τοῦ Βαρονίου, καὶ Τιλλεμόν, καὶ Μομφωκόν

καὶ ἄλλα ἐπίσης ὀνομαστὰ, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ἄτινα, διὰ τὴν μικρὰν αὐτῶν διάδοσιν, ἤθελεν εἶναι συγγνωστὸς ἂν ἠγνόει· οὐκ ὀλίγοι δὲ τῶν συγχρόνων, τῶν διδασκόντων σήμερον ἔντε Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, θέλουσιν αἰσθανθῆ διαθρυπτομένην τὴν ἰδίαν φιλαυτίαν, βλέποντες ἀναφερόμενα καταλλήλως τὰ ἑκυτῶν ὀνόματα ὑπὸ μαθητοῦ τοῦ Βατοπαιδίου. Ἡμεῖς δὲ εὐγνωμονοῦμεν τῷ σεβασμίῳ ἀρχιμανδρίτῃ ἐπὶ πολλοῖς, καὶ μάλιστα ὅτι παρέχει ἡμῖν ἰσχυρότατον ἐπιχείρημα κατὰ τῶν περιγητῶν ἐκείνων οἵτινες, ἐπιπολαίως παρατηροῦντες, παριστῶσι τὰ ἑλληνικὰ μοναστήρια καταδεδικασμένα εἰς ἀθεράπευτον ἀμάθειαν. Καὶ ὁμῶς οὐ πρὸ πολλοῦ χρόνου τὸ Βατοπαιδίον ἐκαλλύνετο καὶ ὑπὸ Ἀκαδημίας. Ἀπὸ τοῦ 1749 ἔτους ὁ Νεόφυτος Καυσοκαλυβίτης ἐδίδασκεν ἐν αὐτῷ, ἀξίως ὀνομασθεὶς ὑπὸ τοῦ *Villoison, recentium graecorum in graeca grammatica facile princeps* (1). Τὸ 1808 ἔτος ἡ διδασκαλία τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἤκμαζεν ἐν Βατοπαιδίῳ, καὶ δικαίως ὁ Κοραΐς ἔλεγε πρὸς τοὺς ἐν αὐτῷ· «Εὖγε καὶ ὑπέρευγε, σεβασμιώτατοι Βατοπαιδινοί. Ἐάν ἐσεῖς πληρώσατε ὅ,τι χρεωστεῖτε εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν μητέρα καὶ πατρίδα, ἡ πατρίς πρέπει νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ ὡς εὐεργέτας, καὶ ὄχι ὡς πληρωτάς. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ ἐγὼ ἐξαιρέτως, ὅτι μὲ δίδετε ἀφορμὴν νὰ κηρύξω εἰς τῆς φωτισμένης Εὐρώπης τοὺς φιλέλληνας, ποῖοι εἶναι σήμερον οἱ Μοναχοὶ τῶν Γραικῶν, καὶ νὰ ἐρωτήσω θαρρῆστὰ τοὺς εὐρισκομένους εἰς αὐτὴν ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος, ἐάν ἔχωσιν ἄς μᾶς δεῖξωσι κανὲν ἔθνος ἄλλο, τοῦ ὁποῖου οἱ Μοναχοὶ συνέδραμον εἰς τὸ νὰ φέρωσι τὰ φῶτα τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὴν πατρίδα των, ὡς μόνην θεραπείαν τῶν πολυχρονίων τῆς πατρίδος πληγῶν » (2).

Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἄλλος σοφὸς ὠραῖζε τὸν Ἄθωνα, Νικόδημος ὁ Ἀγιορίτης, οὕτινος πολλὰ συγγράμματα, πλεόν τῶν εἰκασιν, ἐτυπώθησαν ἀπὸ τοῦ 1782 μέχρι τοῦ 1809 ἔτους ἔντε Ἐνετίᾳ, καὶ Βιέννῃ, καὶ Λειψίᾳ, καὶ Κωνσταντινουπόλει (3). Εἰ δὲ καὶ ἀπὸ πεντήκοντα περίπου ἐτῶν αἱ φιλολογικαὶ σπουδαὶ παρήκμασαν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς μοναῖς, ἡ παρακμὴ ἐξηγεῖται εὐκόλως· καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς νομίζομεν τὴν ὕφασιν ταύτην ὄλως προσωρινὴν, ἐπικαλούμενοι εἰς μαρτυρίαν αὐτὸ τοῦ Κ. Εὐελπίδου τὸ φιλοπόνημα. Θεωροῦντες ἄρα τοῦτο αἴσιον οἰωνόν, λαμ-

(1) Ὁρα Πανδ. τόμ. 15' σελ. 176.

(2) Βίοι Πλουτ. Μέρος 4, σελ. 15'.

(3) Ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων καὶ ἐκτεναγέρων συγγραμμάτων τοῦ Νικοδήμου τὸν Συναξαριστὴν, περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας, ἐπεχείρησε νὰ ἐκδώσῃ ἐγκρίσει τῆς ἐξουσίας, ὁ κ. Θ. Ι. Φιλαδελφεὺς. Τοῦ ἀναγκαίου δὲ τούτου βιβλίου εἰς πάντα χριστιανὸν καὶ φιλόστορον τὴν ἀπόκτησιν συνιστῶμεν θερμῶς, καθόσον μάλιστα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως οὐ μόνον ὠφέλειαν ἀλλὰ καὶ τέρψιν καρπούμεθα. Σ. Π.

βάνομεν τὸ θαρρῆος νὰ προσθέσωμεν καὶ εὐχὴν τινὰ, τὴν ἐξῆς· Τὰς ἐν τῷ Ἄθωνι βιβλιοθήκας δὲν δύναται νὰ ἐπισκεφθῶσι δεόντως, διὰ πολλοὺς λόγους, οἱ ξένοι· δὲν θέλει ἄρα περιάψῃ ὁ ἐκδότης τῶν λόγων τοῦ Χρυσοστόμου καὶ νέαν τιμὴν εἰς τὸ ἴδιον ὄνομα, ἐάν δημοσιεύσῃ κατάλογον τοῦ παλαιογραφικοῦ πλοῦτου ὃν κέκτηται τὸ Ἅγιον Ὄρος;

A. Δ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ.

Ὁ Νικόλαος Φλογαῖτης, διανύσας δλόκληρον σχεδὸν τὸν βίον αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου ἀγῶνος μέχρι τοῦ 1866 ἔτους, λειτουργὸς τῆς Θέμιδος ἐν Ἑλλάδι, δὲν ἀνήκει μὲν ἰδίως εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην τῶν λογίων, οἵτινες εὐεργετοῦσι τὴν πατρίδα διὰ συγγραφῆς, ἀφοσιούμενοι κατ' ἐξαιρέσειν εἰς τὴν μελέτην τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἀναλισκόμενοι χάριν τῆς ὠφελείας τῶν ἄλλων· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐνῷ ἐκράτει τῆς Θέμιδος τὴν πλάστιγγα, εὗρισκε καιρὸν νὰ καταγίνεται καὶ εἰς συγγραφὴν, ἡ *Πανδώρα* νομίζει καθήκον νὰ εἴπῃ ὀλίγα περὶ αὐτοῦ, διακριθέντος μάλιστα ἐπὶ νομομαθεῖς καὶ εὐθύτητι.

Γεννηθεὶς ἐν Ὁδησσῷ τὸ 1799 ἔτος ὑπὸ πατρὸς Λευκαδίου μετερχομένου τὴν ἐμπορίαν, καὶ μητρὸς Κωνσταντινουπολίτιδος, καὶ σπουδάσας ὅσα τότε ἐδιδάσκοντο ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ἐπεδόθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἐμπορικὸν στάδιον, ὅτε καὶ ἐμυήθη εἰς τὰ τῆς ἐταιρίας τῶν φιλικῶν, κατηχηθεὶς ὑπὸ Ξένη, οἰκειοτάτου τοῦ ἀοιδίμου Ἄλ. Ἰψηλάντου, χρησιμεύσας δὲ μετὰ ταῦτα, ἔνεκα τῆς εὐφύας καὶ τῆς φιλοπατρίας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς πανελληνίου ἐκείνης ιδέας.

Τὸ 1821 ἔτος ἀναχωρήσας ἐξ Ὁδησοῦ εἰδραμε πρὸς τὸ ἐν Δακίᾳ στρατόπεδον τοῦ Ἰψηλάντου· ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς τούτου Δημήτριος, ὁ ἐνδόξως ὑπηρετήσας τὴν πατρίδα καὶ ἐν αὐτῇ ἀποθανὼν, ἀπέτρεψεν αὐτὸν, ἀποστείλας εἰς τὴν ἤδη ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα, χάριν μεταβιβάσεως ἀναγκαιοτάτων μυστικῶν διαταγῶν. Ἐπειδὴ ὁμῶς τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἐπέβαινε παρεμποδίσθη ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξουσίας, μόλις κατώρθωσε νὰ καταβῆ εἰς Πελοπόννησον περὶ τὸν Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Διορισθεὶς ἀξιωματικὸς ὑπὸ τοῦ Ἰψηλάντου πολιορκουμένου τὴν Τρίπολιν, ἠγωνίσθη στρατιωτικῶς ἐκεῖ τε καὶ ἐν Κορίνθῳ μετὰ ταῦτα. Ὅτε δὲ οἱ ἐν Ἀκροκορίνθῳ Ἄλβανοὶ ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθῶσιν, ὁ Ν. Φλογαῖτης ἐδόθη αὐτοῖς ὁμηρος ὑπὸ τοῦ Ἰψηλάν-